

ПЕРЕДМОВА ДО ДРУГОГО ВИДАННЯ

Краще – ворог хорошого. Підготувавши і здавши до друку рукопис першого видання, автор доволі чітко усвідомлював його недоліки. Довелося вносити доповнення і – на щастя, не надто великі – виправлення.

Передусім у першому виданні йшлося про *Курс лекцій*, тобто про той обсяг інформації, який доступно (і доцільно) донести протягом аудиторного лекційного заняття, що триває 2 академічні години. Тому вмістити у таку лекцію можна лише інформацію, обмежену прокрустовим ложем часових вимог. Разом з тим, для професійного науковця-історика права інформація, “побічна” – як на пересічного студента – часто становить чи не більший інтерес, ніж академічні факти. Тож автор вважав за можливе і доцільне розширити окремі розділи – навіть якщо обсяг пропонованого для вивчення матеріалу починав перевищувати ліміти, передбачені для власне лекційного заняття.

По-друге, як кажуть, час рікою пливе. Навіть протягом одного-двох років насичених у часі подій багато колишніх істин піддаються певному сумніву. Не кажучи уже про появу нового фактажу. Вказане зауваження стосується передусім ближчих у часі подій. Але окремі історичні факти минулого спливають раптово – в міру роботи з джерелами. Наприклад, про цікавий історичний факт, що батько Наполеона Бонапарта був провінційним адвокатом в місті Аяччо, автор посібника випадково довідався аж на початку січня 2018 р.

По-третє, в міру подальшого вивчення проблематики історії адвокатури деякі тезові положення першого видання почали викликати у автора не так сумнівні у власних підходах, як розумне бажання уточнити окремі, сформульовані ним раніше, концептуальні положення та дефініції.

Повторюся: “Краще – ворог хорошого”.

Сподіваюся, що друге видання праці матиме принаймні той читацький попит (не ризикую вживати слово “успіх”), що й перше.

Щиро Ваш. – В. М.

31 березня 2018 р.